

VII.

Toen Berthold met Vaast en Siemen den volgenden morgen te huis kwamen, waren zij niet weinig verbaasd er vier vreemde personen om de tafel te zien zitten. De wagenmaker fronste de wenkbrauwen en sloeg de hand aan zijn zwaard.

— Walda, wat moet dat beteekenen? vroegde hij met schorre stem.

— We hebben bezoek, vadertje!

— Ik had u verboden....

Bertrand was opgerezzen.

— Goeden morgen, Berthold!

De wagenmaker keek den spreker verrast aan.

— Bertrand de Zwarte Jager! morde hij. Gij hier? Wat verschaft mij de eer van uw bezoek?

— Ik zocht u sedert gisteravond, en het zonderlingste toeval bracht mij in uwe woning.

Terwijl de Zwarte Jager sprak, keek Berthold beurtelings de drie andere personen aan. Bij het zicht van Kuno kon hij een gebaar van verbazing niet onderdrukken. Bertrand bemerkte het en sprak glimlachend:

De aanwezigheid van meester Kuno in uw huis schijnt u erg te verwonderen?

— Natuurlijk!

— Wij brachten hem gisteravond hierbinnen. Hij heeft den nacht doorgebracht in het bed van een uwer knapen. 't Is eene heele historie, dat ik u straks breedvoerig zal vertellen. Sta mij toe u eerst mijne makkers voor te stellen.... Deze is Kurt. Trouwer dienaar kan er niet uitgedacht worden. Sedert vele eeuwen, reeds vóór de Romeinsche legioenen in deze streken verschenen, dienden zijne voorouders de mijne. Hij is thans de laatste van zijn geslacht, evenals ik van het mijne. Wij zijn wapenbroeders; komt eenmaal de dood mij bezoeken...

— Dan gaat Kurt mede, onderbrak de reus.

— Die daar, ging Bertrand voort, is mijn trouwe Wido. De natuur heeft hem noch de gestalte, noch de spierkracht van zijn makker geschonken; maar zij heeft hem met gaven bedeed, die niet minder te waardeeren zijn:

een helder verstand en eene verbazende kennis van de wonderbare heilkracht der kruiden en der gesteenten der aarde. Zoo Kurt zijns gelijken niet heeft in het houwen en stooten, Wido is even behendig in het heelen van wonden en het opwekken der levensgeesten. De eene is dus onder alle opzichten het tegenoverstelde van den anderen, hetgeen niet belet dat zij onafscheidelijke vrienden zijn.

Nu gij hen kent, ga ik u aan mijne makkers voorstellen. — Kurt, Wido, deze man is de vader van dit lieve meisje; hij is het die mij, nu zes jaren geleden, het leven gered heeft.

De beide Zwarte Jagers staken Berthold gelijktijdig de hand toe.

— Op leven en dood! sprak Kurt, en schudde Berthold's hand met eene kracht, die ieder ander man een kreet van pijn zou ontrukkt hebben, maar de wagenmaker doorstond dit glimlachend en zijn handdruk was even hartelijk.

Bertrand keek beide mannen vroolijk aan en zei:

— Mijn goede Kurt, ik denk, dat gij eindelijk in meester Berthold uw evenman gevonden hebt.

— 't Is mogelijk, meester.

— En nu, waarde gastheer, vervolgde Bertrand, moet gij nog weten, waarom die jongeling zich in uwe woning bevindt.

— Ik denk echter dat uwe dochter u dat beter zeggen kan, dan ik.

— Spreek op, Walda.

— Lieve vader, begon de maagd, Kuno is een vriend, een echt vriend.

Al wat men over hem vertelt heeft is logen en laster! Dat heeft hij gedurende uwe afwezigheid op schitterende wijze bewezen! Gisteravond, na uw vertrek, kwam hij mij waarschuwen voor een groot gevaar...

— Een groot gevaar!...

— Ja, vadertje! Zonder Kuno, die mij ten koste van zijn leven verdedigd heeft, zoudt gij uwe Walda niet meer levend weergezien hebben!... Is het niet waar, grootvader? riep het meisje zich tot den grijsaard wendend, die weder in zijn leunstoel bij den haard zat toe te luisteren.

— 't Is de waarheid, kind, was het antwoord.

— Wat zegt ge toch?

Walda vervolgde:

— Graaf Hugo had krijgsknechten uitgezonden om mij op te lichten!...

— O, die schurk! borst de wagenmaker uit en balde de vuisten met zulk geweld, dat zijne vingers kraakten.

— Hij wou mij aan Heer Boso wegschenken voor een paar jachthonden!

— Wee, wee hen! Ik zal...

Dit zeggende wilde hij naar de deur. Bertrand versperde hem den weg.

— Gij zult kalm blijven, vriend Berthold. Doet ge dit niet, dan brengt gij de zaak uwer medeпоorters in gevaar, en dat recht hebt gij niet. Voortvarendheid is een slechte raadgever!

— Ik zal hem dooden!

— Heel wel! Maar wacht ten minste het geschikte oogenblik af. Wanneer men, zooals gij, gezwoorne eener gemeente is, moeten de belangen dier gemeente boven alles staat!

— Gij hebt gelijk, morde de wagenmaker. Maar gij zult begrijpen dat in eene eerste opwelling van verontwaardiging het hart vaak luider spreekt dan de geest! Nu is 't voorbij, vervolgde hij diep ademhalend. Ik zal wachten, maar de edele graaf zal er niets bij verliezen!

En zich tot Kuno wendend, ging hij voort:

— Dát, meester Kuno, moogt gij, zoo 't u lust, hem van mijnentwege aanzeggen!

— Gij vergist u alweder, vriend Berthold! antwoordde Bertrand. Kuno zal dat niet doen, daar hij niet meer in dienst van den graaf is. Overigens heeft die jongeling ons allen een bewonderenswaardig voorbeeld van zelfbeheersching gegeven, waarover ik u aanraad na te denken. De graaf had hem gelast u in een valstrik te lokken of te dooden, terwijl anderen uwe dochter zouden ontvoeren. Kuno weigerde. Toen werd hij op bevel zijns meesters gegeeseld, zoodat zijn bovenlijf slechts éene wonde ver- toont. Om vrij te blijven en het kasteel te kunnen verlaten, ten einde uwe dochter te beschermen, huichelde hij onderwerping en berouw.

— O!

— Ja. En toen gisteravond de trawanten van den graaf hier verschenen, heeft hij hun met de dagge in de vuist het hoofd geboden, Ik en mijne agers waren getuigen van den ongelijken strijd. Toen wij bemerkten dat de vijand tot verraderlijke middelen zijn toevlucht wilde nemen, kozen wij de partij van den dapperen jongen. Daarna hebben wij hem in uwe woning gebracht, zijne wonden vermaakt en hem in de bedstede van een uwer knapen gelegd. Nu weet gij alles!

Berthold had den spreker met stijgende ontroering aanhoord. Hij trad op den jongeling toe, greep dezès beide handen en drukte ze zonder een woord te kunnen uitbrengen. Doch, al bleef zijn mond stom, zijn blik verried eene wereld van aandoeningen, door welke zijne ziel geschokt werd. Hij keek hem lang, zeer lang aan en tranen rolden over zijne wangen.

— Ik dank u allen, sprak hij eindelijk.

— Geen dank, Berthold, antwoordde de Zwarte Jager. Ik, voor mij, heb nu een gedeelte mijner schuld jegens u kunnen vereffenen. Ik ben er gelukkig om. Ook het andere gedeelte zal ik vereffenen, daar geef ik u mijn woord op. En de gelegenheid zal zich aldra voordoen!

— Wat wilt ge zeggen?

— Eenvoudig dit: Bertrand de Zwarte Jager, zal de bondgenoot der gemeentenaren zijn in hunnen strijd voor de vrijheid!

— Ik ook, riep Kuno, zoo gij mijne hulp niet versmaadt!

— Ik dank u, vrienden, in naam van al de poorters van Meersenberg! Walda had Kuno's hand vastgegrepen.

— Goede, dappere Kuno, ik wilde wel dat gij mijn broeder waart! Berthold sidderde bij het hooren dier woorden.

— Haar broeder, mompelde hij, haar broeder! Ja, zóó heb ik mij in mijne droomen mijn armen jongen voorgesteld!

— Gij hebt een zoon gehad, Berthold?

— Helaas, ja!

— Is hij dood?

— Ik weet het niet?

— Hoe dat?

— Het noodlot heeft hem mij ontrukkt, toen hij nog een kind was! Nauwelijks waren die woorden uitgesproken of de blinde, die tot dan sprakeloos had zitten luisteren, richtte zich uit zijnen zetel op en riep met trillende stem:

— Het noodlot! Hahaha! Het noodlot heeft met die vreeselijke geschiedenis niets gemeens, mijn zoon! Uw jongen, ons aller lieveling, werd ons ontroofd door een dier adellijke bandieten, die onder hunne ijzeren pantserhemden een steenen hart in de borst dragen; die ongevoelig zijn voor ons lijden en ons jammeren; die zich meester noemen van het water, dat stroomt, van den wind, die waait, van de zonne, die schijnt; voor wie het leven van een laat minder waarde heeft dan een paard, een valk, een koe, een hond, een zwijn!..

— Uw kind werd ons ontnomen, ontrukkt, ontstolen door een der edele vrienden van den overleden graaf van Meersenberg!

— Ha! Het was een afschuwelijk schouwspel, en mijne doode oogen zien het nog in al zijne verschrikkelijkheid, want het is het laatste wat zij gezien hebben!

— Wees kalm, lieve vader!..

Maar de grijsaard scheen de woorden van zijn zoon niet te hooren.

— Onze hut stond aan den zoom van het woud, verre van alle andere woningen. Van vader op zoon waren wij wagenmakers, en het woud leverde ons in overvloed het noodige hout voor ons bedrijf. Dank zij ons onverpoosd werken konden wij al de schattingen betalen, welke de grafelijke cijnsmeesters bij de laten komen heffen; wij leefden zoo gelukkig als laten dat kunnen!

Maar toen brak plotseling de onzalige dag aan, waarop al ons geluk

verbrijzeld werd! Gij, Berthold, waart opgeroepen om den jaarlijkschen heeredienst op het kasteel van Meersenberg te verrichten. Ik was te huis met uwe vrouw en uwe twee kinderen, Karl en Walda....

— Karl en Walda, prevelde Kuno, als in een droom voor zich starend.

— Ga niet voort, grootvadertje, smeekte het meisje, terwijl zij met zachte hand de tranen wegvaagde, welke over de gerimpelde wangen van den grijsaard biggelden.

— Neen, kind, laat mij voortspreken! Als een verschrikkelijk nachtgezicht kwelt en prangt mij die herinnering, en het is mij telkens eene kortstondige verlichting, wanneer ik mijn hart eens lucht geven kan.

— Laat hem voortspreken, Walda, ik bid er u om, drong Kuno aan.

— Gij, Walda, waart toen een kind van twee jaar, Karel was drie jaar ouder. Ha, ik zie hem nog voor mij! 't Was een lief kereltje met donkerbruine, krullende lokken, groote verstandige kijkers en blozende wangen....

— Ja, prevelde Berthold met vochtige oogen, hij geleek zoo sprekend op mijne beminde vrouw!

De oude man ging voort:

— Het was in den namiddag. Een ridder, door een vijftigtal wapenlieden gevolgd, hield stil bij onze woning. Ik snelde toe om den stijgbeugel vast te houden, zooals het mijn plicht was. De edelman gaf mij echter een stamp tegen de borst, die mij deed achterover tuimelen, en sprong ruw lachend uit den zadel. Aldra gingen zijne volgelingen als bezetenen te werk. Zij verbrijzelden al ons huisraad, wierpen de stukken op een hoop en maakten er een groot vuur van. Vervolgens dwongen zij mij onze vier geiten en al onze kippen te slachten en boven het vuur te braden. Dit ging met vele ruwe scheldwoorden, schoppen en stompen gepaard, welke ik om beterswille lijdelijk verdroeg.

Toen zij hunnen honger verzadigd hadden, wilden eenigen hunner mijne dochter mishandelen. Dit deed de maat overloopen. Ik uitte een kreet van woede, greep eene bijl en velde een der aanvallers neder. Toen grepen de anderen mij langs alle zijden aan. Een oogenblik daarna lag ik op den grond geworpen en bedreigden hunne wapens mijne borst. Maar toen klonk de ruwe stem van den ridder: „Doodt hem niet! Zijne straf moet grooter zijn en langer duren!” De woesteling greep een brandend stuk hout en hield het mij vlak tegen de oogen...

— En toen ik te huis kwam, onderbrak Berthold op somberen toon, vond ik mijn vader bewusteloos naast den aschhoop liggen. Op het erf, achter de woning, lag mijne vrouw... vermoord!...

— Dat is verschrikkelijk!

— De lafaards, bromde Kurt, onwillekeurig naar zijne bijl grijpende.

Berthold ging voort:

— Mijn zoontje was verdwenen! Gedurende verscheidene dagen heb ik zoekende de geheele streek doorloopen, en, hoe vreeselijk het ook geweest ware, ik zou verheugd geweest zijn, zoo ik ergens zijn lijkje gevonden hadde om het bij zijne moeder in één kuil te kunnen begraven!...

— Zestien jaren zijn sedert dien verloopen, zestien lange jaren! Wat mag er van mijn zoon geworden zijn? Leeft hij nog, of...

— Ja, hij leeft! klonk er plotseling eene trillende stem.

Bij het vernemen dier woorden was het alsof de schok eener naamlooze gewaarwording al de aanwezigen rillend deed opspringen. Aller blikken richtten zich op Kuno, die doodsbleek, doch met stralende oogen op Berthold toewankelde.

— Kuno!

— Het verhaal van het afgrijselijk tooneel bij de hut heeft de herinnering in mij wakker geschud! Ik heb dit tooneel bijgewoond! hijgde de jongeling.

— Gij?

En den grijsaard aantoonend:

— Ja, ik! Ik heb den schreeuw gehoord door hem geslaakt, toen de ridder hem het brandend stuk hout voor de oogen hield!

— Gij?

— Hij riep: „Berthold! Berthold! Help!”

— Ja, ja, dát heb ik geroepen!

— Ik heb... Walda's moeder zien vluchten, door krijgsknechten achtervolgd! Ik hoorde haar om hulp roepen... Ik heb haren doodscreet gehoord...

En toen alles gedaan was gelaste de ridder een der ruiters uw zoontje voor zich op zijn paard te nemen en riep lachend: „Van dit latenwelp zal ik later een flink soldaat maken!”

Het kind werd een knaap, de knaap werd een jongeling, een man, en naarmate hij opgroeide verbleekten en verzwonden langzamerhand de beelden uit zijne prille kinderjaren als in een steeds dikker wordenden nevel!... Maar nu, ging hij hijgend van ontroering voort, nu is dit nevelgordijn plotseling vaneen gescheurd! Ik zie en herinner mij weer alles! Raadt gij nog niet wie voor u staat? Moet ik u toeroepen: „Vader, ik ben uw Karl!”

— Ja! Gij zijt mijn zoon! riep Berthold met woeste vreugd den jongeling in zijne armen sluitend. Heer! Heer! Ik dank u! Mijn Karl is mij weergegeven!

Al de aanwezigen staarden dit tooneel in sprakeloze ontroering aan. De blinde grootvader had zich opgericht doch zakte door geluk overmand in zijn stoel terug.

Eindelijk maakte de jongeling zich uit de armen zijns vaders los, keerde zich tot Walda, klemde haar op zijne borst en kuste de tranen weg, welke haar over de wangen rolden.

— Lieve, kleine zus, het was mijn hart, dat mij naar hier dreef om u te beschermen!

— Broer! Nu blijven wij altoos bij elkander!

— Ja, altijd!

Vervolgens nam hij zijne zuster bij de hand en zonk met haar voor den blinden grijsaard op de knieën.

— Grootvader, juichte hij, grootvader, zegen uwe beide kleinkinderen!

En toen rees de ouderling op en lei zijne bevende handen op hunne hoofden. Zijne lippen bewogen zich en hij deed gedurende eenige oogeblikken vruchteloze pogingen om te spreken. Plotseling zakte hij met een zucht in zijn zetel terug. Die zucht was zijn laatste ademtocht geweest. De hevige ontroering had de ziel uit het broze omhulsel verdreven.

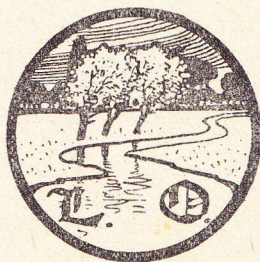

GEMEENTE!

EEN VERHAAL UIT DE XIIe EEUW.

DOOR

C. DE KINDER.

LODEWIJK OPDEBEEK

Uitgever.

— ANTWERPEN —

1914.